Nr. 33 · Neue Jüdische Zeitung. · פיערטער יאהרגאנג.

דיא
„נייע יודישע צייטונג“
ערשיינט יעדען
מאנטאג
אונד דאננערסטאג.

פרענומעראציאנס-פרייזע:
גאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלביעהריג 3 „ 50 „
פירטעליעהריג 1 „ 75 „

נייע יידישע צייטונג

דיא רעדאקציאן
אונד אדמיניסטראציאן
בעפינדעט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest.
וואהין אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע
ווערדען ביללינסט בערעכנעט.

ב"ה בודאפעסט ח שבט · Budapest, Montag 4. Feber 1884. · שנת תרמ"ד לפ"ק.

דיא אינאבהענגיגקייטס-פארטהייא.

איינע פאבעל ערצעהלט אונס פאלגענדע געשיכטע: דער עזעל פאנד איינמאל דיא הויט איינעס לאווען. ער צאג זיא אן, גינג בריללענד דורך דען וואלד אונד אללע טהיערע ערגריפפען דיא פלוכט פאר איהם. דער פוכס אבער, דער דאך וועגען זיינער שלויהייט בעריהמט איזט, נעהערטע זיך דעם עזעל פאן ריקווערטס אונד צאג איהם דיא פורכטגעבענדע לאווענהויט פאם לייבע. דאדורך ערקאננטע דאס גאנצע טהיערפאלק, דאס דער לאווע נור איין עזעל זייא.

דיא אונאבהענגיגקייטס-פארטהייא האט דיא לאווענהויט דער 1848-ער ערדונגענשאפטען אויף זיך גענאממען, מיט ריזענשטיממע פערקינדעטע זיא: „פרייהייט, גלייכהייט, ברידערליכקייט!“ אונד עס גאב אונד גיבט אויך היינטע נאך אונטער איהנען אייניגע ווירקליך ליבעראלע, געעכטע מעננער, דיא עס מיט דיעזעם וואהלשפרוך עהרליך מיינען. אבער דיא מאיאריטעט דער פארטהייא בעשטעהט עבען ניכט אויס גראסמיהיגען לאווען — — אונד דיא הערראנקאממענדע צייט דער נייוואהל האט דיא ראללע דעס פוכסעס אין דער פאבעל איבערנאממען, אום דיא בעמענטעלונג פאללען צו מאכען, אונד זיעהע דא! אונטער דער לאווענהויט קריעכט דער אנטיסעמיטיסמוס הערפאר! דורך דאס מאניפעסט (קונדגעבונג) דער אונאבהענגיגקייטספארטהייא אונד דורך דיא רעדען איהרער מיטגליעדער צייגט עס זיך, דאס זיא פאן דער האהע, אויף דער זיא זיך היבלעריש שטעללטע, אין דען זומפף הינאבגעשטיעגען, אין וועלכעם זיך דיא אנטיסעמיטישען איבלען דינסטע, וועלכע דיא לופט פערפעסטען, ענטוויקעלן.

איינסט גאב עס אים אונגארישען רייכסטאגע נאר פיעלע מעננער, דיא פיר דיא גערעכטיגקייט אללעס צו אפפערן בערייט וואַרען, זא גינגען איהרען וועג געראדע אויס, אונבעקיממערט, אב דער פאבעל איהנען בייפאלל צאללטע אדער ניכט. היינטע שוואנקען זא פיעלע אונזערער לאנדעספפאטער וויא איים ריישע הין אונד הער, וויל נור דאס פערזאנליכע אינטערעססע אדער דאס אינטערעססע איהרער פארטהייא איהרע שריטטע לייטעט; גערעכטיגקייט פרייהייט פיר אללע אונד ניכט פיר זיך אללעין, איזט ניכט איהרע זאכע. דארום בליקען וויר, ניכט אלס יודען, זאנדערן אלס פאטריאטען, דענען דאס וואהל דעס פאטערלאנדעס אם הערצען ליעגט, מיט טריבער זארגע אין דיא צוקונפט, דיא זיך אימטער טרויריגער געשטאלטעט. דיא אונאבהענגיגען מאכטען אים אונגארן איינע כינעזישע מויער ציעהען, דיא בעריהרונג מיט אויסען נור זאווייט דולדען, דאס מאן דיא איבערפליססיגען פראדוקטע הינויס. אונד גוטעס געלד דאפיר איינפיהרט; אבער זיא פערגעססען, דאס כינא שאן פאר וויט מעהר אלס 1000 יאהרען איין פאלק וואר, וועלכעס אויף איינער האהען שטופע דער קולטור שטאנד, אונד טראטצדעם מוסטע עס זיין אבשפערונגס-סיסטעם אויפגעבען. דאבייא מאכטען דיא הערדען אים איננערן דיא נאציאנאליטעטען אונד ראססענקעמפפע אויפס אייסערסטע טרייבען. ווארום אבער דיעזעס פראגראמם יעטצט פאן איהנען אויסגעגעבען ווירד? וויל זיא דעם אויפגעהעטצטען פאלקע דאמיט צו שמייכלען גלויבען, אונד דאדורך אייניגע שטיממען צו געווינגען האפפען.

דאס מאניפעסט לויטעט אים אויסצוגע אלזא:

„באלד ווירד זיך דיא נאציאן דורך דיא וואהלען צו אייסערן האבען, אב זיא מיט דער יעטציגען רעגיערונגספאליטיק צופריעדען איזט אדער ניכט; אב עס פערנער אונטער פרעמדען איינפלוס בלייבען וואללע, אדער אב עס אונאבהענגיג פאן פרעמדען איינפלוס, איין פרייעס בליהענדעס פאלק זיין וואללע. זייט יאהרען שאן ראללט דאס לאנד אימטער טיעפער אונד היינטע שטעהען וויר בערייטס אם ראנדע דעס אבגרונדעס. פאן יאהר צו יאהר קאממען וויר אימטער טיעפער אין דיא באנדע פרעמדער אינטערעססען (אסטערייכס). דער 1867-ער אויסגלייך איזט אן אללעם שולד: דיא שולדען אונד שטייערן וואכסען ריעזיג אן, אונזערע אינדוסטריע אונד אונזער האנדעל קאננען קיים מעהר עקסיסטירען; דיא זיטטען ווערדען אימטער לאקערער, דיא פרייהייט איזט געלעהמט, אנשטאטט וואהלשטאנד איזט ארמוטה פערברייטעט; דער ראססענקאמפף נימטט צו, אונד דאס פארלאמענט פערליערט זיין אנזעהען. וויר, דיא אונאבהענגיגקייטספארטהייא וואללען דעם אבהעלפען. וויר פערלאנגען איינע איינענע ארמעע פיר אונזער פאטערלאנד, גלייכע רעכטע אונד גלייכע פפליכטען פיר אללע, דיא אויפרעכטהאלטונג אונזערער גערעכטען פארדערונגען געגעניבער קראאציען אונד סלאוואניען. לאססען אונס אבער פיטע הורבוים ניכט נעהמען, וויר ווינשען רעליגיאנספרייהייט דערארט, דאס זיא דעם שטאאטע ניכט שאדע אונד דאס דיא אנהענגער זיך ארגאניזירען, וויר ווערדען שטרעבען, דיא שטייערן צו ערלייכטערן. בייא פפענדונגען פאן באדען-ליעגענשאפטען זאלל מאן רחמנות האבען. וויר מיססען אונס אבער איבער איינע פראגע אייסערן, וועלכע דיא געמיטהער אין אויפרעגונג העלט, איבער דיא „יודענפראגע“.

דיעזע פראגע איזט אימטער בעשטאנדען אונד האט זיך פאן צייט צו צייט פערשערפט. אויך בייא אונס האט זיך דיא פראגע פערביטטערט דורך אונזערע מיסליכע לאגע, דיא ענטוויקעלונג דעס יודענטהומס, דאס זיך איין טהייל דעססעלבען ניכט מיט אונס פערשמעלצען וויללל, אונד דער אנדערע טהייל זיך אימטער דער רעגיערונג פיגט. דאס אבער דיעזעס אין איינער זאלכען פארם אויפטראט, דאראן איזט וויעדער דאס פאליטישע סיסטעם שולד, וועלכעס פערזיימט האט, דיא יודענפראגע צו לאזען. — עס איזט אלזא נאטהיג, בעפאר אונגארן גאנץ זעלבסטשטענדיג ווירד, דאס פאלגענדע מאאסרעגעלן געטראפפען ווערדען.

1. דא דיא יודענשאפט אלס קאנפעססיאן ניכט אויף גלייכער ליניע שטעהט מיט דען איבריגען קאנפעססיאנען, זא מאגע זיא אויפגעפאדערט ווערדען, איהרע גלויבענס-גרונדלעהרע צו פעראפפענטליכען, איינע סינאדע איינבערופען, אונד וואס זיך אונזערעם צייטאלטער אונד מיט דער געגענווערטיגען געזעללשאפט ניכט פערטרעגט, וועגוועפען, וויא דיא גראסע יודענפערזאממלונג פאן 1846 עס געטהאן האט.

2. דיא יודענשאפט מאגע איהרע רעליגיאנסגעמיינדען ארגאניזירען, אונד פיר איינע ארדענטליכע מאטריקענפיהרונג זארגען.

3. מאגע זיא איהרע שולען ביז הינויף צו דען ראבבינערשולען אין אונגארישעם נאציאנאלען גייסטע רעגעלן אונד ענטוויקעלן.

4. זאלל דיא איינוואנדערונג אויסלענדישער יודען ענטוועדער פיר איינע צייט גאנץ פערבאטען, אדער דורך פערשערפטע ניעדערלאססונגסבעדינגונגען ערשווערט ווערדען.

דאס זינד דיא פונקטע, וועלכע דיא אונאבהענגיגען פאן דען יודען פערלאנגען, אונד וועלכע זא פיעלע ווידערשפריכע אין זיך ענטהאלטען, וויא אין דען פאליטישען פונקטען, דיא זיא פירם לאנד מאכטען. עס האבען אויך מעהרערע מיטגליעדער דער פארטהייא געגען דיעזעס פראגראמם געשטריטטען. אטוואש האט עס אלס איין פאן ווערהאוואי פערפאסטעס, איין אנדערער וויעדער אלס איין אישטאצי נאכגעשריעבענעס דאקומענט בעצייכנעט. דיא אונאבהענגיגען וואללטען מיט איהרעם פערפפושטען מאניפעסטע איינעסטהיילס דען אנטיסעמיטען אונד אנדערזייטס דעם פאלקע מאנכער געגענדען שמייכלען, אבער אויך דען יודען געוויססערמאאסען דראהען, דאמיט זיא זיך ניכט בייא דען בעפארשטעהענדען וואהלען דער רעגיערונגספארטהייא אנשליעסען. וואס מאגען זיך מעזעי דער יודע אונד העלפי דער געוועזענע יודע דענקען, ווענן איהרע פארטהייא האלבע בעשליססע פאסט? — פריהער וואר איין שפריכווארט: „איבע גערעכטיגקייט, ווענן אויך דיא וועלט דאריבער צו גרונדע געהען זאללטע.“ היינטצוטאגע: „האלטע בייא דיינער פארטהייא, ווענן אויך דיא גערעכטיגקייט דאריבער צו גרונדע געהט!“

דער ריקצוג דעם מישעהע-געזעטצעס.

דאננערסטאג וואורדע דאס נונציום דעם אבערהויזעס פערלעזען, וואמיט דאסזעלבע דען געזעטצענטוואורף איבער דיא עהע צווישען יודען אונד כריסטען צום צווייטען מאלע אבגעלעהנט האט. מיניסטערפרעזידענט טיסא זאגט, דאס פיר יעטצט קיינע אויסזיכט פארהאנדען איזט, דאס דיעזעס געזעטץ פאם אבערהויזע אנגענאממען ווערדע. דארום בריגגט ער דען פאלגענדען אנטראג איין: „דאס הויז זאלל דורך איין פראטאקאל בעשליעסען, דאס עס דען געזעטצענטוואורף, דער שאן צווייטמאל פאם אבערהויזע אבגעלעהנט וואָרדען איזט, צום דריטטען מאלע הינצוזענדען ניכט ווינשע; דא עס אבער איבערצייגט איזט, דאס דיא לאזונג דיעזער פראגע נאטהווענדיג זייא, ערוואַרטעט עס פאן דער רעגיערונג, דאס דיעזע אין פאססענדער צייט איינען געזעטץ-ענטוואורף צו דיעזעם צוועקע פארלעגען ווערדע.“

דאניעל איראני מאדעלט דיא איינמישונג דער אסטערדייבער זא וויא דיא גאנצע איינריכטונג דעס אבערהויזעס, וואָ פאן 800 מיטגליעדערן געוואהנליך נור 40 אן דען זיטצונגען טהייל נעהמען, אונד פערלאנגט דיא אומענדערונג דעס אבערהויזעס. ער רייכט פאלגענדען בעשלוסאנטראג איין: „דאס אבגעארדנעטענהויז בלייבט פעסט בייא דעם בעשלוססע פאם 24. נאוועמבער, דיא איינפיהרונג דער אבליגאטארישען ציווילעהע בעטרעפפענד, אונד זעטצט דען געזעטצענטוואורף איבער עהען צווישען יודען אונד כריסטען פאן דער טאגעסארדנונג אב.“

וויקטאר אישטאצי: איך ברויכע יעטצט קיינע לאנגע רעדע צו האלטען וויא פריהער, דענן איך זעהע, דאסס דאס אונגארישע פאלק שאן אויס זיינער אונטהעטיגקייט אין דער יודענפראגע ערוואכט איזט. מיט דער אבלעהנונג דיעזעס

קאנקורז.

אין דער נעפערטנטען נעמינדע איזט פאן ר״ח איר הבע״ל דיא שטעללע איינעם ש״ב. דער איין גוטער מורא אונד בעל תפלה צו זיין האט. מיט דעם פיקסטן נעהאלטע פאן 400 פל׳, פייער וואר־נונג אונד איבליכען עמאלומענטען צו בעזעטצען. בעווערבער. דיא דיעצו קוואליפיצירט זיגר. קבלות פאן אנענקאנגטען ארטהאראקסען ראבבינערן בע־זטצען, מאנען זיך ביז ר״ח ניסן אן דען נעפערטיג־טען פארשטאנד ווענדען. רייזעשפעזען ווערדען צור דעם אחצעפטרטען פערגיטעט.

Sigmund Engel, Vorsteher in Abauj-Szántó.

ווי **מצות-מאשינע** פאן
פייוועל ליפאט
בודאפעסט. ראדיאל. שטראסע

וויכטיג פיר ליידענדע.

ברוכבאנד מיט ברוכשטצער.

אונשעטצבאר נעסטעטיגע ערפינדונג.

דיעזעס ברוכבאנד איזט נאך איינעם אנדערען אונד־ערשטעטיגטען ביידיגען, ווייל דאס אפטמאל דיא קינדער דערארט קאנשטרואירט, דאס זיך דאסזעלבע נאנזע דעם קארפער אנשטרענגט אונד קאנן דיא שלאפשטאנדן נאנזע לאנגע, ריכטיג אונד גאנז מיט בעקוועמלעכקייט גענאסען ווערדען. דיעזעס ברוכבאנד איזט מיט אייגנם ברוכשטצער געווערען, וועלכער אויף דען קארפער, וויעפיעלדאן אנגע־אויף דען בויך אינגע אנגעגעבען ווערדען אנגע־ווארדט דער קארפער, וויא אויך דער בויך ניט אין שווערע גראדטיג אונד דאדורך פאן גרויסע בעקוועמלעכקייט אונד אלס אונשעטצבארעסטע ערפינדונג גענאנגט ווערדען קאן.

דיא ברוכשטצער שטעהט נעבען אלדיא דער בויך פאר שווערע, אונדערען דעם אויך פאן ברוכבאנד אלס דען שווערע פערטיג.

פרייז:

הערנע אדער דאמען־ברוכבאנד

איינפאכע . . . 5 פל׳ | צווייפאכע . . . 10 פל׳

צו דאנען נור ביי דער

ערסטען בודאפעסטער באנדאגע־פאבריק.

נעדערלאגע: קאלווינפלאטץ 2.

נראסע לאגער אין טוסטענאריען, נעווכסע, אויס נומסי, אויך אויס הויטשלעדער. דיא הויטשלעדער־אונד נומסי־טוסטענאריען האבען דען צוצוג, דאס זיא דיא ע־ווישטיגע פערפיטיגע, מוסטערגיטיגע, לויפפפל־טער, בעפפפיגלאנגען, פרייזדנפאשטען, פרייזדוואשיג, נומסי־שטרומפפע אונד נומסי־אבשיקע. בעשטעללונגען אויס דער פרעווינץ ווערדען אויף דאס פינקטלעכסטע עפפעקטואירט.

GYÖNGYÖSY IMRE

Vormals **Stefan Ersek Billard** und *Queues*-Erzeuger

Budapest, Gärtnergasse No. 27.

אפטמאלס
שטעפאן ערשעק
ביללארד
אונד
קא־ערציי־גער
בודאפעסט
גערטנער־גאסע
נו׳ 27.

Empfiehlt sich für alle in dieses Fach schlagenden Arbeiten zu den billigsten Preisen.

געפעהלט זיך פיר אל־לע אין דיעזעס פאך שלא־גענדע ארבייטען צו דען בילליגסטען פרייזען.

אעטהערישע אלע,
עסענצען, אעטהערס אונד קאלעראס
צור ערצייגונג
פאן אללען גיסטען געטרענקען,
ווי׳ א:
לינגערע, רום, שלוואווץ, טרעבער
אייך קאלטעס וועגע אדע אבסאבסאט,
עסענצעלס ווי׳ א פאריך דעס
ארנאלד וואטטעריך
בודאפעסט,
מאבאקנאסע, ווס־א־ווס דעם איזר׳ טעפעער
פערגיטע ווינגעטטען, קאנגע אונד אללע צור ווינ־פערבעסערונג נאטירען אריטקעל, ראטהע ווינגאר־בן, שלעלעראבע, ווינבוקעס, הויזענבאנד, גלי־צערין, ווינגיסטיס, קלעיזנגסוולווער, עטצ. צור ווינגאטטראטיאן.
נייא! ווינגפערטרעטונגסקאמפאניצאן
מאנאטלאצאנבנד אונד פרייזקוראנט גראטיס.

געשעפטסגרינדונג אים יאהרע 1847

יעלין

הרב יהודה לייב בן הרב אברהם יעלין

הרב יהודה לייב בן הרב אברהם יעלין

הרב יהודה לייב בן הרב אברהם יעלין

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer

Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.

די פערפאלגונג דער יודען, וועלכע זיא צור פרייוויללינען אויסוואנדערונג נאטהיגען ווירדע. קיין פערנינפטיגער מענש אין אונגארן קאנן זיך מיט איינעם זא וואהנוויטציגען געדאנקען טראגען. דיעזען אויספיהרונג איבערדיעס צו גראסעם טהיילע אונזערע איינענע מאטעריעללע פערניכטונג צור פאלגע האבען ווירדע. דא דיעזעס מיטטעל זאנאך עבענזא אונמאראליש אלס אונמאגליך איזט, זא בלייבט אונס נור דאס עדלערע בעססערע שטרעבען: דיא געגענזעטצע, דיא צווישען אונס אונד דען יודען נאך אביואלטען, זא ראש אלס מאגליך אויסצוגלייכען, איהרע אינטערעססען אן דיעיעניגען אונזערנס צו קניפפען אונד אהנע פערלעטצונג איהרער רעליגיאזען געפיהלע פאללענדס אויך אין געזעללשאפטליכער הינזיכט מיט אונס צו פערשמעלצען.

* (טאדטליכער שטורץ אין דען געטריידעקעללער.) איין יונגער מאנן נאמענס הערמאן ראזענבערג גינג אים אויפטראגע זיינעם פרינציפאלס איזידאר אלטשטאק, אין דאס געטריידע-מאגאצין, אוב איינע בעשטיממטע אנצאהל פאן מיט געטריידע געפיללטען זעקען פאם קעללער הערויפצובעפארדערן. דיא הויזקנעכטע בעגאבען זיך אין דאס אים קעללער בעפינדליכע מאגאצין. ראזענבערג ליעס איינען שטריק אין דען קעללער הינאב. דיא אונטען בעפינדליכען הויזקנעכטע בעפעסטיגטען דאראן איינען זאק, אונד אויף איין פאן איהנען געגעבענעס צייכען בעגאנן ער אן דער אנגעבראכטען קורבעל צו דרעהען, אום דען זאק עמפאר צו ברינגען. היעביי מאכטע אבער דער יונגע מאנן איינען פעהלטריט אונד שטירצטע איינען געללענדען שריי אויסשטאסענד, אין דיא טיעפע, וואָ ער אויף דעם באדען דעם מאגאצינס רעגונגסלאז ליעגען בליעב. אלטשטאק ליעס איינען ארצט האלען, וועלכער קאנסטאטירטע, דאס זיך ראזענבערג דיא רעכטע האנד געבראָכען האבע. דא עס אבער זיינען בעמיהונגען ניכט געלאנג, דען אהנמעכטיגען ווידער צו זיך צו ברינגען, זא שפראך ער דיא בעפירכטונג אויס, דאס זיך דער יונגע מאנן מאגליכערוויזע איינע זעהר געפעהרליכע איננערע פערלעטצונג צוגעצאגען האבע. מאן איבערפיהרטע דען פעראונגליקטען אין דאס ראטשילד-שפיטאל, וואָ ער טאגס דאראויף זיינען גייסט אויפגאב. אונבעשרייבליך וואר דער שמערץ דער האכבעיאהרטען עלטערן, אלס זיא דען טאד איהרעס איינציגען קינדעס ערפוהרען. ער וואר איהרע שטיטצע אים אלטער געוועזען, אונד יעטצט, דא זיא איהן אויך זא אונפערהאפפט ערט פערלארען, שטעהען זיא אהנע יעדוועדע הילפע דא.

* (לאסקערס לעטצטע רעדע.) דר' עדוארד לאסקער, דער אין בערלין אונטער גראָסען עהרען פאן 60,000 מענשען צו זיינער לעטצטען רוהעשטעטטע בעגלייטעט וואָרדען איזט, ערהיעלט איינע איינלאדונג צו דער יאהרעספערזאממלונג דעס הר סני-פעריינעס אין נעוו-יארק, וועלכע זאנטאג פאר דעם טאדע דעם גראָסען שטאאטסמאננעס שטאטטגעפונדען האט. ביי דיעזער געלעגענהייט האט ער פאלגענדע רעדע געהאלטען: „מיינע העררען! איך ביטטע מיך צו ענטשולדיגען, דאס איך מיך דער דייטשען שפראכע בעדיענע, אבגלייך איך האָרע, דאס איהרע פערהאנדלונגען אין ענגלישער שפראכע געפיהרט ווערדען. זא וויים איך דאך, דאס דיא מייסטען פאן איהנען דייטש פערשטעהען. — ביי מיינער רייזע דורך אמעריקא האבען דיא וואהלטהעטיגען אנשטאלטען דער יודען איינען בעזאנדערס טיעפען אונד בעפריעדיגענדען איינדרוק אויף מיך געמאכט. איך זעהע אין דיעזען לעבהאפטען אינטערעססע אן דען ווערקען דער ליעבע אונד דער וואהלטהעטיגקייט דיא שאנסטע אונד ערהאבענסטע אויפפאססונג דעס יודענטהומס, אונד דיא זארגפעלטיגע בעוואהרונג דיעזער הייליגען פפליכט פערלאנגט מיך אויך, דיא טהאטזאכע צו איבערזעהען, דאס איך אין אנדערער הינזיכט נור געריינגע פערזוכע אונטער דען יודען אמעריקאס צור בעוואהרונג דער טראדיציאנען אוים אלטען צייטען וואהרגענאממען האבע. אלס דיא גאטטהייט ישראל אויסערוועהלטע, אום דער לעהרער אונד דער פיהרער דער נאציאנען צו זיין, זאללטע, וויא איך עס אויפפאססע, איין גראסער טהייל דער פפליכט אין דער אויסאיבונג דעם וואהלטהעטיגקייטס-זיננעס אונד דער טהאטקרעפטיגען ברודערליעבע, וועלכע יודישע קאראקטער-איינענשאפטען זינד, בעשטעהען. דיא היטיגע פערזאממלונג ליעפערט מיר איינען געניגענדען בעוויז דאפיר, דאס דיעזער טהייל דער אויפגאבע דער גאנצען נאציאן אין הערוארראגענדעם מאאסע אויסגעאיבט ווירד. ווענן איך זעהע, דאס מענער, וועלכע דיא גאנצע וואכע הינדורך שקלאפען איהרער איינגען לעבענס-זארגען זינד, דען איינציגען טאג דער ערהאלונג דער זארגע אונד דעם שוטצע דער ארמען אונד ליידענדען ווידמען. איך זעהע היער דיכט נעבענאיינאנדער דיא בעהיטונג דער וואיזען, קראנקען אונד ליידענדען אונד איך קאנן מיך אן ניכטס אונטער אללעם, וואס איך ביי מיינער רייזע אין אמעריקא געזעהען, ערינערן, דאס זא ערפרייענד אונד אנרעגענד אויף מיך ווירקטע, אלס דיעזע בעווייזע דאפיר, דאס יודען וועלכע היער פרייער זינד, אלס אין אירגענד איינעם אנדערען לאנדע, מיט אום זא גרעסערער קראפט אונד היננעבונג דיא אויסאיבונג דער וואהלטהעטיגקייט פפלעגען, אונד דאדורך צייגנים אבלעגען פיר אלל דאס גוטע, וועלכעס אין דער יידישען ראססע צו פינדען איזט. וואָ איממער דיעזעלבע אויך וואהנען מאג, מאגע דערען זעגענסרייכע טהעטיגקייט אויך אין דער צוקונפט ניכט אבנעהמען, אונד ניעמאלס וועניגער אויסגעאיבט ווערדען. אלה ביזהער. געשטאטטען זיא מיר נון, איהנען דאפיר צו דאנקען, דאס זיא מיר איינע געלעגענהייט באָטען, צייגע דיעזער גלענצענדען בעטהעטיגונג איהרער וואהלטהעטיגען געזיננונגען צו זיין." דיעזער פעראיין „הר סיני" האט איין שפיטאל אונד איינע אנשטאלט פיר יתומים. אים פערפלאססענען יאהרע האט ער געגען 115,000 דאללארס (א 2 פל' 15 קר') איינגענאָממען, אונד בעזיטצט איין קאפיטאל פאן 140,000 דאללארס.

* (פערבאטענעס טהעאטער שטיק.) אין מעהרערען טשעכישען שטעדטען באהמענס זאללטע איין אנטיסעמיטישעס טהעאטערשטיק „דאס גאָלדענע קאלב" אויפגעפיהרט ווערדען. וואס אבער פאן דען דארטיגען בעצירקסהויפטמאננשאפטען פערבאטען וואָרדען איזט. זא אין סטראקאניץ, גיטשין אונד שווארצקאסטעלעטץ.

* (שמעהליכעס ענדע איינעס אנטיסעמיטען.) דער בערלינער געוועזענע פראפעססאר ב' פארסטער, דער וועגען זיינער אנטיסעמיטישען פרעכהייט פאן איינעם יודישען אפפיציער געאהרפייגט, אונד פאן דער שולקאממיססיאן זיינער שטעללע ענטהאבען וואָרדען איזט, וואר פאר מעהר אלס איינעם יאהרע נאך זיד-אמעריקא געגאנגען, וואָ ער מיט איינעם צו גרינדע געגאנגענען באנקיער נאמענס קיטטארפ איינע דייטשע קאלאניע גרינדען וואללטע. יעטצט ארבייטעט ער אויף איינער צוקערפפלאנצונג אלס טאגלאהנער וועהרענד זיין קאמעראד זיך 80 דאללארס צוזאממענגעבעטטעלט האט, אום נאך דייטשלאנד צוריקצוקעהרען. כן יאבדו!

נענען דיך וועלכע דיר דאס פאָריגע מאל דיגנען זיעג זא זעהר ערלייכטערטען."

אבער בעליזאר הארטע ניכט אויף איהן אונד גינג מיט זיינעם העררע צור זעע. לוציוס, דער פאם קאיזער צום גאָווערנער דעם פערלארענען לאנדעס ערנאננט וואר, בעגלייטעטע איהן.

טאטילא וואר בערייטס אונטערוועגס, אלס איהם דיא נאכריכט וואורדע, דאס בעליזאר שאן אויף דעם וועגע הערראנגאהטע.

„זא איזט דער קיינע צייט צו פערליערען" זאגטע ער. „וויר מיססען איילינ אונטעראיטאליען אונד נעאפעל עראָבערן, בעפאר בעליזאר דארט לאנדעט. איך בין דיר דאנקבאר, יוסף, דאס דו מיך פאם האכצייטספאהלע הינוועגגעריססען האסט. יעדער פערלארענע טאג העטטע אונס פערהענגניספאלל ווערדען קאננען."

אויף דער אפפישען שטראססע צאג טאטילא דורך אונטעראיטאליען. דיא געגענדען, וועלכע אם לענגסטען אונטער דעם יאכע דער גריעכען געליטטען האטטען, ווארען אם מייסטען בערייט, דיא גאטהען אלס בעפרייער צו בעגריססען. מיט בלומענגעווינדען צאגען איהם דיא יונגפרויען ענטגעגען. דיא שטעדטע שיקטען איהם איינען גאָלדענען קראנץ אונד צאגען איהן יובעלנד דורך דיא געאפפנעטען טהארע.

זא גינג עס פארט ביז נעאפעל, אויף דערזעלבען שטראססע, וועלכע ער איינסט אלס פליכטלינג נעכטליכער וויזע צוריקגעלעגט האטטע.

דער בעפעהלסהאבער דער בעזאטצונג פאן נעאפעל צאג טאטילא ענטגעגען, אום אן דער שפיטצע זיינער זאָלדנער אונד דער בעוואפפנעטען בירגער אין אפפענער פעלדשלאכט געגען איהן צו קעמפפען.

פאר דעם בעגינגע דער שלאכט אבער ריטט איין רייטער אוים דער שלאכטרייהע דער גאטהען, נאהם דען העלם פאם הויפטע אונד ריעף:

„קעננסט איהר מיך ניכט מעהר, איהר מענער פאן נעאפעל? איך בין טאטילא. איהר האבט מיך געליעבט, אלס איך דער זענגראף אייערעס האפענס וואר. ערקענט איהר איך ניכט מעהר, וויא איך אייערע ווייבער אונד קינדער אויף מיינען שיפפען געפליכטעט פאר דען הוננען בעליזארס? וואללט איהר געגען מיך קעמפפען?"

„הייל, קאניג טאטילא!" ריעפען דיא בירגער פאן נעאפעל אונד ווארפען דיא וואפפען וועג.

דיא זאלדנער אללײן וואָרען צו שוואך צום ווידערשטאנדע; זיא מוססטען זיך ערגעבען. טאטילא שענקטע איהנען דיא פרייהייט. דא בראכען אויך זיא אין איינעם לויטען יובעל אוים אונד נאהמען דיענסטע ביים קאניגע דער גאטהען.

וועהרענד טאטילא זיינען איינצוג אין נעאפעל היעלט, וואללטע דער גריעכישע העערפיהרער דיא אנקער זיינער קריעגסשיפפע עמפארציעהען אונד איילינ וועגפאהרען; — אבער דיא מאטראזען דער פיעלען אים האפען ליעגענדען האנדעלסשיפפע הינדערטען איהן דאראן, איבערוועלטיגטען דיא מאננשאפט אונד דיא פיהרער אונד נאהמען זיא געפאנגען.

אהנע בלוטפערגיעסען האטטע טאטילא דיא דריטטע שטאדט געוואננען.

פאן אללען זייטען שטראמטען נון אום אללען לאנדשאפטען אונטעראיטאליענס אבגעזאנדטע דער שטעדטע נאך נעאפעל, אום דען גאטהענקאניג אלס בעפרייער אין איהרע מויערן צו לאדען. אבער דער וועקונדיגע קאניג ריסטעטע פאר אללען דינגען דיא נייגעוואננענע פלאטטע אוים אונד בעמאננטע זיא. יעטצט ערסט צאג ער נאך ווידען, וואָ זיך איהם דאס שטארקע בענעווענט ערגאב.

אלס בעליזאר מיט זיינער פלאטטע אן דער קיסטע פאן אונטעראיטאליען לאנדען וואללטע, ערפוהר ער, דאס ער בערייטס צו שפעט קאם. ווידריגע ווינדע האטטען איהן אויפגעהאלטען. זא מוססטע ער אונטהעטיג אן דער קיסטע ליעגען בלייבען. לוציוס אבער פערלאנגטע, אויף איינעם באטע אנס לאנד געבראכט צו ווערדען. ער קאם אן דעמזעלבען טאגע אין זיינעם שלאססע אן, אן וועלכעם בענעווענט זיך טאטילא ערגעבען האטטע.

באליוויוס עמפפינג זיינען העררן.

„ויא מיר געריסט, הערר," זאגטע ער. „לאנגע ווארסט דו אבוועזענד. ווירסט דו יעטצט אין דיינעם שלאססע פערבלייבען?"

„האָ," ריעף לוציוס ליציניוס, ביסטער לאבנער. „דיא גאטהען, וועלכע דאס לאנד צוריקעראבערט האבען, ווירדען מיך לאנגע היער לאססען! ניין, מיין ליעבער, איך מוס הייטע נאך פארט. זאבאלד דיא זאנגע אונטערגעגאנגען איזט, וויל איך מיינעם באטע צואיילען, דאס מיך אם מעערעס-אופער ערוואַרטעט, אונד מיך צוריק צו דער גריעכישען פלאטטע ברינגען ווירד. וואס מאכט דיינע פפלעגעבעפאהלענע?"

„זיא איזט געזונד, אבער איממער טרויריג," אנטווארטעטע באליוויוס.

„פיהרע מיך צו איהר."

באליוויוס געלייטעטע איהן אין דאס צימער, וועלכעס מרים בעוואהנטע.

אלס מרים לוציוס ליציניוס ערבליקטע, ערשראק זיא נאר זעהר. איין ציטטערן בעפיעל זיא, זא דאס זיא זיך ניכט מעהר אויפרעכט האלטען קאננטע אונד זיך ניעדערזעטצען מוססטע.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

אנטראגעס איזט דער 9-טע פונקט דער לאנדעס-אנטיסעמיטען-פארטהייא ערפיללט. איך האפפע, דאס אויך דיא איבריגען פונקטע באלד אין ערפיללונג געהען ווערדען. דיא יודענפריינדליכקייט דער רעגיערונג לעסט זיך ערקלערען, ווייל זיא אונטער דער לאסט דעם דעפיציטס, אונטער דער לאסט דער יידישען געלדמאכט שטעהט. ווארום אבער דיא אפפאזיציאן, בעזאנדערס דיא אייסערסטע לינקע, זא יודענפריינדליך איזט, קאנן איך ניכט בעגרייפען. נון, דיא אייגענטליכען ריכטער ווערדען בייא דען וואהלען איהר אורטהייל אבגעבען.

פויל האפמאנן: מאן ווירפט דען יודען פאר, דאס זיא זיך פאן אונס אבשליעסען. ניין, וויר שליעסען זיא פאן אונס אויס, וויא דיא אבלעהנונג דיעזער פארלאגע צייגט. ער נימט דען אנטראג דעם מיניסטערפרעזידענטען אן.

אטטא הערמאן: פירס ערסטע מיטע מיטא צוריקטרעטען, ווייל זיינע פאליטיק דיא טרויריגע לאגע הערבייגעפיהרט האט. זיא האט מיט איהרעם פאלשען ליבעראליסמוס דאס קאפיטאל צום הערשער, דאס לאנדפאלק אונד דיא געזעללשאפט צו שקלאפען געמאכט. — אטטא הערמאנן ווילל דען אונגארישען ראהלינג שפיעלען, דאס הייסט דען געלעהרטען יודענפיינד, אונד גרייפט — וויא ער שאן איינמאל געטהאן — דיא 5 ביכער מאזעס אן. ער בעצווייפעלט דאנן דען פאטריאטיזמוס דער יודען, ווייל דיא צווייא יידישען פארטהייען, ארטהאדאקסען אונד קאנגרעסלער, געגענזייטיג איהרען פאטריאטיזמוס פאר דעם קולטוסמיניסטער אין צווייפעל געצאגען האבען. ער בעקלאגט זיך, דאס דיא יודען אין איהרער פרעססע איהן איינען עלענדען פערליימדער גענאננט האבען, זא וויא, דאס איהן אישטאצי איינען עלענדען וואגאבונדען גענאננט האט. — ווענן ער דאס ערסטערע ניכט ווילל, זא זאלל ער ניכט פערליימדען, אונד וואס דאס לעטצטערע בעטריפפט, זא זאללטע ער דאס שפריכווארט מערקען: „איינער מיטען מאיד זאלל מאן קיינען קוסס געבען." ווארום ליעבאייגעלט ער מיט דעם אנטיסעמיטען-פיהרער? הערמאן פעהרט אין זיינער רעדע פארט: „פראפעססאר ווירכאף האט איינמאל געזאגט, דאס דיא יודען דער זויערטייג דער געזעללשאפט זינד, דער זיא צו ראסטלאזעם שטרעבען אונד ווירקען אנאייפערט. מיר אבער האט מיינע מוטטער איינמאל געזאגט, דאס צו פיעל זויערטייג דאס געבעק פערדערבע. ווענן איך דען שטרייט, דער צווישען נעאלאגען אונד ארטהאדאקסען בעשטעהט בעטראכטע, דער דיא נאציאן נור נאך מעהר בעאונרוהיגט, אונד ווענן איך מיר דיא יידישען איינוואנדערער אנזעהע, זא זאגע איך, דער זויערטייג איזט שלעכט אונד צו פיעל.

מיין געעהרטער הערר פראפעססאר, בייא איהנען איזט צו וועניג זויערטייג פערווענדעט װארדען, דארום זינד זיא זא „דאלקעט" אויסגעפאללען, דאס זיא מיט זאמט איהרען פלעגען אונגעניעסבאר זינד.

אויגוסט פולסקי ווילל זיך ניכט, וויא מעהרערע פאררעדנער, אויף דען באדען דעם אנטיסעמיטיסמוס שטעללען, אדער וויא אטטא הערמאן מאסקירטען אנטיסעמיטיסמוס פערקינדען.

פרייטאג ווירד וויטער געשפראכען אונד געשימפפט. אישטאצי אונד הערמאן זאגען זיך איניגע גראבהייטען.

שימאני מאכטע גערן דיא עמאנציפאציאן דער יודען ריקגענגיג מאכען. ער ערקענט אויס דעם מאניפעסט דער אייסערסט לינקען, דאס דער אנטיסעמיטיסמוס פארטשריטטע מאכט.

העגעדיש וואונדערט זיך, דאס מאן הייער אנשטאטט פאן דעם נונציום צו שפרעכען, זיך געגענזייטיג פערזאנליך אנגרייפט. דאס פארלאמענט זאלל איינע שולע פירס פאלק זיין; נון, הייער קאנן עס שאנע זאכען לערנען! הערמאנן טהוט זא, וויא ווענן ער הייער אלליינינער געביעטער ווערע. דיא יודען ווילל ער בעססערן דורך איינע קליינע פערפאלגונג; אישטאצי איזט אים אנפאנגע אויסגעלאכט װארדען, ער זעטצט אבער יאהרעלאנג זיינע העצארבייט פארט.

צום שלוססע שפריכט נאך מיטא איניגע ווארטע. ער זאגט, דאס דאס געזעטץ צור רעפארם דעם אבערהויזעס פערטיג זייא. דאנן צייגט ער, וואס פיר איין שיעפקאפף אטטא הערמאנן איזט, דער זיך אין איינעם פארט ווידערשפריכט. הערויף ווירד דיא פארטזעטצונג אויף מאנטאג פערשאבען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (גענעראל קלאפקא איבער דיא יודענפראגע אין אונגארן.) גענעראל קלאפקא האט אן איינען אלטען פריינד דער צור אבשטימונג איינגעם אוים וויען נאך בודאפעסט געקאממען וואר, איין אפפענעס שרייבען געריכטעט. אין דיעזעם שרייבען שפריכט ער זיך אויך איבער דיא יודענפראגע אויס. וואס זאלל מיט דיעזעם איינטלען ווידערשטאנדע, פראגט דער אלטע פרייהייטסקעמפפער דען אסטערייכיש-אונגארישען מאגנאטען, וועלכער צוועק קאנן דאמיט ערריכט ווערדען? עטווא דאס יודענטהום אין זיינער פארטענטוויקלונג הינדערן, זיינע קראפט שוועכען? לעכערליכעס בעשטרעבען, וויא דיעס דיא פאלגענדען צאהלען אם בעסטען בעווייזען. — צור צייט דער ערסטען פאלקסצעהלונג אונטער יאזעף דען צווייטען אין אונגארן בעטרוג דיא יידישע בעפאלקערונג קוים 25,000 זעעלען; — צו בעגינן דעם געגענווערטיגען יאהרהונדערטס שטיעג דיעזע צאהל בעריימס אויף 50,000; — צו ענדע דער צוואנציגער יאהרע אויף 100,000; — אים יאהרע 1847 וואר זיא אויף 270,000 אנגעוואכסען; — אים יאהרע 1870 צעהלטע מאן איבער 500,000 יודען אין אונגארן — אונד הייטע בעטרעגט דערען צאהל 700,000. נאך דיעזעם געזעטצע דער צונאהמע לעסט זיך לייכט דיא בערעכנונג אויפשטעללען, וועלכע האהע דיא צאהל אונזערער יידישען מיטבירגער אין 50 יאהרען ערריכען ווירד. דער צייטרוים, אין וועלכעם זיך דיא יידישע בעפאלקערונג אין אונגארן פערדאפפעלט, ליעגט צווישען 25 אונד 30 יאהרען. אים יאהרע 1910 ווירד זאמיט דיא יידישע בעפאלקערונג אונגארנס 1,500,000, אונד נאך פאר אבלויף דער ערסטען העלפטע דעם קינפטיגען יאהרהונדערטס איבער דרייא מילליאנען בעטראגען. דיעזע ראשע צונאהמע איינערזייטס, דיא האכסט שפערליכע צונאהמע דער כריסטליכען, אינסבעזאנדערע דער מאדיארישען בעפאלקערונג אנדערערזייטס, מאכען עס יעדעם ערנסטדענקענדען פאטריאטען צור פפליכט, דארנאך צו פארשען, וויא אם בעסטען פארגעבייגט ווערדען קאננע, דאמיט דיעזער זא נאמהאפטע טהייל דער בעפאלקערונג זיך צו קיינעם אונגארפיינדליכען געשטאלטע, זאנדערן דאס אים געגענטהייל דאס יודענטהום צור פערשטערקונג אונזערער נאציאנאלען קרעפטע דיענע אונד דאס ערזעטצע, וואס אונזערער ראססע אויף דעם געביעטע דעם האנדעלס אונד דער אינדוסטריעללען טהעטיגקייט נאך אבגעהט. עס גיבט מיינער אנזיכט נאך נור צווייא מיטטעל, אום דיעזע פיר אונגארן זא האכוויכטיגע פראגע, איך מיינע דיא זאגענאננטע „יודענפראגע", איבערהויפט צו לאזען: דאס איינע ווערע

פאלליעטאן.

דיא טאכטער דעם קאממאנדאנטען.

(19-טע פארטזעטצונג.)

מאטילא האטטע דיא צערשמעטערטען קירכען, זאוואהל דיא דער אריאנער, אלס דיא דער קאטהאליקען, וויעדערהערשטעללען לאססען. יעטצט וואללטע ער אין איינער פערזאן צייגען, וויא ערנסט עס איהם זייא אים איין אויפריכטיגעס בינדניס צווישען דער גערמאנישען אונד ראמישען בעפאלקערונג; ער פערלאבטע זיך מיט איינער פארנעהמען ראמערין אונד בעשלאס, דאס האכצייטספעסט שאן באלד צו פייערן.

פאפסט סילוועריוס פאללצאג אונטער דען געבעטען איינעס אריאנישען אונד איינעס קאטהאלישען פריעסטערס דיא טרויאונג. נאכדעם דאס יונגע פאאר דיא רינגע געוועכסעלט האטטע, צאג עס אין גלענצענדעם פייערליכעם אויפצוגע איבער דיא פעסטליך געשמיקטע בריקע נאך דער ערריכטעטען פעסטהאללע. הייער, אים אנגעזיכטע דעם פערזאממעלטען פאלקעס, אונטער דעם נאדעלשילדע דעם קאניגס טראט דיא ראמערין אין דען לינקען שוה דעם גאטהישען בריייטיגאמס, אונד ער לעגטע דיא געפאנצערטע רעכטע אויף איהר הויפט. זא וואר דיא פערמעהלונג נאך ראמישעם אונד גאטהישעם געברויכע געשעהען.

מאן זאס עבען ביים האכצייטסמאהל, אלס פלאטצליך איין מאנן אין איינפאכער, ניכטפעסטליכער קליידונג פאר דען קאניג טראט.

„קאניג מאטילא", שפראך ער. „קעננסט דוא מיך נאך?"

דער קאניג שפראנג אויף.

„יוסף", ריעף ער. „מיין פריינד, מיין וואפפענגעפעהרטע פאן דער בעלאגערונג נעאפעלס הער! וויא פריי' איך מיך, דיך צו זעהען אם טאגע מיינעס פריידענפעסטעס. וואלעריא, דיעזער מאנן איזט דער עדעלסטען אונד בעסטען איינער! זא איזט מרים?"

יוסף פערניינטע זיך פאר דער קאניגין, דאנן שפראך ער טרויריג:

„זיא איזט געפאנגען, אום דיינעטוויללען געפאנגען, קאניג מאטילא! אלס זיא דורך איהרען ווארנונגסרוף דיר דאס לעבען גערעטטעט האטטע, פעראורטהיילטע זיא בעליזאר צום טאדע. דא ערבאט לוציוס ליציניוס זיא זיך צום געשענקע. בעליזאר וויללינגטע איין, אונד זייטדעם העלט זיא לוציוס ליציניוס אויף זיינעם שלאססע בייא בענעווענטום געפאנגען."

„זא ציעהע איך גלייך הין," ריעף מאטילא. „אום מיינע לעבענסרעטטערין צו בעפרייען. דאס פעסט איזט צו ענדע! וואלעריא מיינע ברויט, גיב מיר אורלויב. איך האבע איינע הייליגע פפליכט צו ערפיללען."

„אן דיינעם האכצייטסטאגע?" פראגטע גראף טעיא. „זענדע מיך, אויך איך ווערדע דאס ווערק דער בעפרייאונג אויספיהרען קאננען."

„ניין," זאגטע מאטילא, „איך זעלבסט מוס מיינער לעבענסרעטטערין דיא בעפרייאונג ברינגען. בייא דיעזער געלעגענהייט ווערדע איך נעאפעל אונד אונטעראיטאליען ערארבערן. דוא גיבסט מיר דאך אורלויב, וואלעריא?"

„איך בין שטאלץ אויף דיינען העלדענמוטה," אנטווארטעטע דיא ראמערין.

ניכט לאנגע וועהרטע עס, זא ערשאלל דיא קריעגספאזאונע, אונד דיא גאטהישען שאארען ריכטעטען זיך צו איינעם נייען ווענעצוגע. פאן זיינער האכצייטסטאפעל הינוועג גינג דער קאניג, אום איין יידישעס מעדכען צו בעפרייען.

אונטערדעם האטטען אין קאנסטאנטינאפעל זיך וויכטיגע דינגע עראייגנעט.

אלס אין דעם גאלדענען פאלאסטע דעם קאיזערס נאכאיינאנדער דיא שלימסטען נאכריכטען איינטראפען פאן דען פארטגעזעטצטען ניעדערלאגען דער גריעכען, פאן דעם פערלוסט ראמס אונד דעם גראססטען טהיילס פאן איטאליען, דא וואורדע קאיזער יוסטיניאן, דער דאס אבענדלאנד שאן ווידער מיט דעם אסטען פעראייניגט געזעהן, פורכטבאר אויס זיינען טרוימען געוועקט. לייכט וואר עס דאמאלס דען פריינדען בעליזארס, דען בעוויס צו פיהרען, דיא אבבערופונג דיעזעס העלדען זייא דער גרונד אללער ניעדערלאגען. קלאר לאג עס פאר אויגען, זאלאנגע בעליזאר אין איטאליען — זיעג אויף זיעג; וויא ער דען ריקען וואנדטע — שלאג אויף שלאג.

דיא ביצאנטינישען העערפיהרער אין איטאליען זעלבסט ערקאננטען נון אפפען אן, דאס זיא בעליזאר ניכט צו ערזעטצען פערמאכטען.

„איך פערמאג ניכט," שרייב דעמעטריוס אויס ראווענא, „פאר מאטילא דאס אפפענע פעלד צו האלטען. ראם איזט געפאללען, נעאפעל קאנן יעדען טאג פאללען. זענדע אונס ווידער דען גראססען מאנן, דען בעזיעגער דער גאטהען."

אונד בעליזאר, אבצוואר ער זיך האך פערשווארען, ניע ווידער דיעזעם אונדאנקבארען קייזער צו דיענען, האטטע אללע איהם ווידערפאהרענע אונביל פערגעססען אלס יוסטיניאן איהן ווידער לעכעלנד אנבליקטע.

זא װאורדע דענן אויפס נייע איינע פלאטטע אויסגערוסטעט אונד איין העער צו דער ווידערעראבערונג איטאליענס אבגעזאנדט.

פערגעבענס װארנטע פראקאפיוס זיינען הערן.

„ריעסטאל," זאגטע ער, „האסט דוא דיא איטאליע